

Gyvenimo stilius

Milda De Voe:

“Lietuviškumas trukdo erotikai...”

Audronė SIMANONYTĖ

Milda De Voe (Motekaitis) gimė mažame miestelyje College Station, Texas valstijoje. Pasak jos, tėvų šeimoje gieztai skiepijamas lietuviškumas gerokai konfrontavo su aplink tvyrančia laisva kaubojiška dvasia. Būdamą paauglę dar daugiau lietuviškumo „pasisemti“ išvažiavo į Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje. Po poros metų grįžusi atgal į Ameriką studijavo muziką College of Notre Dame, Baltimorėje. Būdamą 21-erių atvažiavo į Niujorką, mokėsi aktorinio meistriškumo mokykloje AMDA. Dešimt metų dirbo aktore, o vėliau studijavo rašymo meną Columbia universitete Niujorke, kurį baigė magistro laipsniu.

Kurdama noveles, trumpus apsakymus, Milda De Voe jau tapo keletu prestižinių JAV literatūrinių premijų laureate. Iš jų svarbiausia – 2005 metų Pushcart premija, kurią rašytoja gavo už erotinį apsakymą „Overheard“ („Nugirsta“).

- Milda, visai neseniai gavai prestižinę JAV literatūrinę premiją subtiliame erotinio apsakymo žanre. Tačiau, kiek galima suprasti iš tavo pasakojimų, augai labai purtoniškoje, tradicinių patvirtų lietuviškoje šeimoje. Kaip tavo aplinka, šeima reagojo į tokią tavo kūrybinį pasirinkimą arba, pavadinkim, tokią „posišką kūrybą“? Juk pirmieji tavo kūriniai neturėjo tokio lengvabūdiško atspalvio...

- Gana sudėtinga situacija. Įsivaizduok, kaip gali reaguoti į erotinę dukters kūrybą mama, kuri mėgsta skaityti... „Šventųjų gyvenimus“? Aš, tiesą sakant, bijodama jos reakcijos net prašiau geriau šito apsakymo neskaityti. Ji didžiulioje mano

Milda de Voe su sūneliu: „Kodėl nepaplaukioti, jeigu vandenynas šalia?“

„Dirbu namie. Tačiau rašymas – man darbas. Todėl ir žiūriu [tai kaip] darbą. Kiekvieną rytą sėdu prie tuščio ekrano ir pradėdu...“

pasiekimais, labai mane palaiko, bet manė kūrybinį tematiką kartais būna jai labai svetima. Jeigu nepasakyti stipriai...

- Bet tu juk jau suaugusi mergaitė: esi keliolika metų ištekėjusi, augini sūnų...

Milda kilusi iš muzikaliausios šeimos. Vaikystėje su broliais Kazlu, Liudu ir Bronium

Nuotraukos iš asmeninio albumo

- Tikra tiesa. Tu stebėtumeis. Galiu pridurti, kad esu ištekėjusi, beje, laimingai, turiu sūnų, vyrą, su kuriuo laukiam pasaulį išvystant dukters... Tarsi būčiau suaugusi... Bet mamai savo „išsiokimui“, manau, aš vis tiek sukėliau tam tikrą neigiamą reakciją, kaip lietuvi moteris, apskritai dirstanti kalbėti apie „tooooooookius dalykus“. Nežinau. Manau tiesiog, kad tai lietuviškas mentalitetas, kuris neleidžia priimti tam tikrų, aš sakyčiau, realių dalykų.

- Negimytina: tradiciskai suvokiamas lietuviškumas nori nemoti, bet vis dar turi tam tikrus tabu. Ir vienas iš jų – erotika. Ar teigtum, kad tavo lietuviškumas erotikai trukdo?

- Taip. Labai! Dar ir šiandien, mąstydamą, kaip aprašyti tą ar kitą erotinę sceną, paguonu save begalvojant, o kaip į tai reaguos mano mama!

- O vyras? Susilauki jo pritarimo?

- Ne. Nesusilaukiau nieko. Jis, žinoma, perskaitė, pasakė „fine“, bet... tik tiek... Nekomentavo.

- Erotinė literatūra. Kaip ji gimsta? Ar iš didelės rašytojo patirties pertekliaus ir noro la patirtimi pasidalinti, ar, atvirkščiai, iš tos pačios erotikos ar bent jau tam tikros jos specifikos asmeniniame gyvenime trūkumo? Zigmundas Froidas tai pavadintų tam tikra neišsipildžiusių troškimų bei erotinių fantazijų kūrybine realizacija...

- Neatsakysiu į šį klausimą. Turbūt – kiekvienam skirtingai.

- Tavo apsakymo „Overheard“, netgi žinant jo specifika, jokių būdu negalima priskirti lengvosios literatūros žanrai. Papasakok jo atsiradimo istoriją.

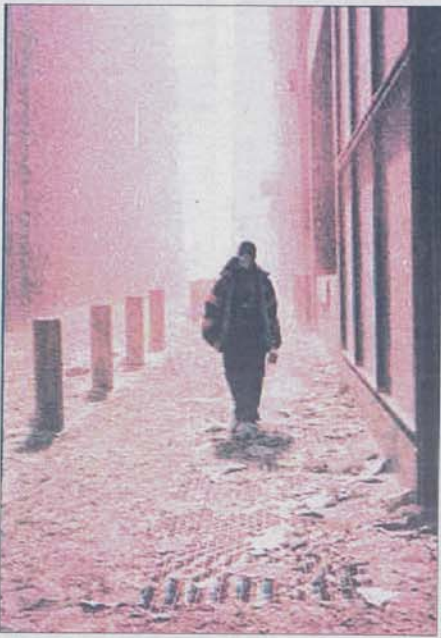
- Iš tiesų, turint omenyje, apie ką ten eina kalba, – istorija gana neįprasta... savo paprastumu. Apasakymas atsirado kaip literatūrinis eksperimentas. Tai buvo mėginimas. Aš stengiausi dviejų moterų, besikalbančių bare apie savo seksualinę patirtį, pokalbį pertekti visiškai tų moterų neprašant, jų nekonkretizuojant bei nesigilinant į asmeninius dalykus. Tų moterų paveikslus aš stengiausi „piešti“ tik labai smulkiais, tarsi nežymiais strichais, paminint

7 AL klausimai:

1. Zodiako ženklas: Dvyniai.
2. Gimtasis miestas: College Station, Texas valstijoje, JAV.
3. Įgyta profesija: rašytoja.
4. Šeima: vyras, sūnus ir dukterė.
5. Namai: Niujorkas.
6. Automobilis: neturiu ir neoriu.
7. Mėgiamiausi:
 - knyga - John Irving „Widow for one year“.
 - filmas - „I (love) Huckabees“ (ir visi kiti filmai su Audrey Hepburn).
 - muzika - visokia.
 - alkoholinis gėrimas - geras raudonas vynas.
 - parduotuvė - „Takashimaya“.

Prie Mildos namų. „Man labai patinka Manhattan'as. Gyvenam tik per vieną kvartialą nuo Pasaulio prekybos centro, dabar vadinamoje „Ground Zero“. Anksčiau, tik po katastrofos, čia buvo tuščia. Bet dabar Lower Manhattan'as laikomas sparčiausiai augančiu Niujorko rajonu. Bet jau taip nusibodo tos statybos aplinkui!“

Paklausta, kokia buvo jos pati neįprasčiausia reakcija, kai griuvo Pasaulio prekybos centras ir reikėjo bėgti, Milda pasakoja, kad ji... šūpo fotoaparata ir ėmė fotografuoti. „Talp atrodė gėtvė prie mūsų namų rugsėjo 11-ąją, mums besitraukiant iš Manhattan'o“.

"Taip norėjai vėl pradėti normaliai gyventi, kad, valdžiai leidus, iš karto sugrįžime į savo namus Manhattan'e, Broadway gatvėje. Tai buvo spalio mėnuo. Ir iš karto surošėme šaunų Halloween'o vakarėlį. Kad tik atrodyti, kad viskas gražiai į normalias vėžes..."

ATKELTA IŠ 26 PSL.

ką nors tokio kaip spalva, poza, išraiška, judesys... Jau vėliau atsirado jų slapta besiklausančio vyro paveikslas, o dar vėliau – sustiprėjo ir apsakymo erotinis aspektas.

- Milda, už „Overheard“ gavai vertingą Pushcart literatūrinę premiją. Nepaisant to, kad priskiriamas erotinių kategorijai, apakymas – labai rimtas ir įdomus. Tačiau jeigu pažūrėtum į literatūrą apskritai, ar galėtum daryti išvadą, kad net ir rimtoje literatūroje erotinės scenos rašytojui padeda atkreipti į save kritikų dėmesį?

- Neneigsiu, atkreipti dėmesį – taip. Tačiau tai – ne viskas. Po to tu dar turi prodyti, kad moki ir rašyti... (juokiasi)

- Tavo gyvenime egzistuoja dar viena tema, apie kurią tau turbūt jau seniai nusibodo kalbėti: 2000-ųjų rugsėjo 11-ąją tu gyvenai ir dabar tebegyveni tik per vieną kvartalą nuo garsiajį „dvyinių“ - Pasaulio prekybos centro...

- Taip. Ir tą saulėtą rudens rytą aš buvau namie, varčiau lovoje... Vartausi sau lovoje ir stauga pajuntu sudreband visą namą. Niekada nepergyvenau žemės drebinimo, bet, manau, kad jausmas turėtų būti kažkuo panašus – dreba visas namas, visos sienos. Po kiek laiko įlekia mano vyras Lawrence, šaukdamas „bomba, bomba“. Kurį laiką nieko ypatingo nesimato, ir stauga pasirodo begalinis debesis skrendančių popierių. Iš pradžių mes nesupratome, kas tai. Jau vėliau, sužinoję, kas atsitiko, supratome, kad tai popieriai iš Prekybos centro ofisų.

- Ar per jūsų langus matėsi tragedijos vieta?

* Vieną kartą, nuėjus į kažkokią aktorių peržiūrą, mano sūnų Erazmą pamatė žmonės iš vaikiškų drabužių parduotuvės "Babies R Us". Jiems tą dieną buvo reikalingi vaikai modeliai. Su didžiausiais susižavėjimo šūksniais, koks Erazmas gražus, jie nušėdė į "dirbt". Man, tiesą sakant, tie maži demonstravimai visai nepatinka. Pavyzdžiai iš: liepos mėnuo, o drabužėliai šilni, vilnoniai."

dar pamatysim savo namus.

- Bet po mėnesio sugrįžot?

- Taip. Daug kas negrįžo. Bet mes... Labai norėjosi namo... Juk mes tą butą buvom nusipirkę tik pavasarį. Tiek jo norėjom, tiek planavom. O čia staiga... Kai grįžom, Manhattan'as buvo tuščias ir nykus. Bet mes tikrai stengėmės – Halloween'o vakarėlį surengėme jau savo bute. Susikvietėm visus kaimynus, darėm, ką tik galėjom, kad tik sudarytumėm įspūdį, kad viskas ir vėl teka sena vaga...

- Ar praradot kokius nors draugus ar pažįstamus tą dieną?

- Mes tai ne. Bet kitą dieną sėdėjom pietaudami su vienu savo draugu, kuris ten dirbo, tai jam ištaisai skambėjo telefonas, pranešdamas apie mirtis... Kažkoks košmaras.

- Tu minėjai, kad tada, spalio mėnesį, kai sugrįžot gyventi į Manhattan'ą, jau buvai neščia. Kaip tu išlikai sveika, jeigu žmonės, tuo metu ilgiau pakvėpavę iš nelaimės vietos sklindančiomis dūjomis, net po kelerių metų neišsivaduoja iš dū-

Mildos vyras Lawrence De Voe su sūnum Erazmu Lan De Voe

- Ne. Mūsų langai išėina į kitą pusę. Bet pas mus atėjo kaimynai iš priešais esančio buto. Jie neatlaikė vaizdo per savo langus. Jie matė, kas vyksta. Mes irgi, žinoma, žiūrėjome televizorių. Bet televizorius – tai ne tas pats. Sunku prisiminti... Kai mes įėjome į kaimynų butą ir pamatėme, kaip per dangoraizžių langus šokinėja karščio neatlaikę žmonės... Patikėkit, buvo labai baisu.

- Tai ką jūs darėt? Ką pirmiausiai daro žmonės, patekę į tokią situaciją: kažkur skambina, ieško pagalbos, slepiasi rūsy, bėga?

- Gal – kas kaip. Mes – bėgom. Ką čia labai padarysi? Mes galvojom, kad bus sprogdinama daugiau pastatų, todėl nusprendėm pasitraukti. Bėgom – būtų nevisai tikslu. Mes išėjom. Pirmiausiai pasiskambinom Lawrence mamai, gyvenančiai nuo mūsų per septynias mylias, apsirengėm kažkokius patogius drabužius, pasiėmėm kreditingas korteles, dokumentus ir išėjom. Nežinojom, ar kada nors

Vos prieš keletą dienų, spalio 8-ąją, 11.30 val. ryto Mildai De Voe gimė dukra Zina Victoria. Sveikinam!!!

dėlių sveikatos problemų. Žiūrint į tave to nepasakysi, o tu labiau – į tavo sūnų.

- Aš sugebėjau apsisaugoti, bet tą savo gyvenimo laikotarpį prisimenu kaip didžiausią košmarą. Juk nuo pirmos sugrįžimo į Manhattan'ą dienos iki pat gimdymo

vaikščiojau su chirurgine kauke. Na ir vaizdas: su pilvu ir dar su kauke! Neįsivaizduoji, kaip jaučiausi... O dar , žinoma, labai pergyvenau dėl Erazmo...

- Erazmas? Čia tavo sūnus? Keistas vardas...

- Tikrai? Dar labiau nustebsi, sužinojusi, kad mes jį išrinkome, šventai tikėdami, kad savo vaiką krikštijame lietuvišku vardu... - ???

- Vardą aptikome lietuviškame kalendoriujė ir, apsidžiaugę, kad jis atitinka mūsų reikalavimus, t.y. yra lietuviškas, retas, lengvai angliškai tariamas bei trumpinamas, juo pakrikštijome savo sūnų. Būtom mačius mano nustebimą, kai aš sužinojau, kas tai per vardas.

- Milda, keiskime temą. Gana sunku išsivaizduoti rašytojo darbą. Tai tik skamba romantiškai – rašytojas. Bet iš tiesų, kai išsivaizduoji, kokią drausmę žmogus turi turėti, kad prisivertų kas dieną rašyti... Kokia yra tavo darbo diena, kaip tu rašai?

- Labai paprastai. Sėdu prie kompiuterio ir rašau. Dirbu kas

užrašyti. Labai dažnai tai būna kokia nors istorija, kurią noriu „prikelti“ arba kažkas tokio, ką pusiau miegodama „pamatau“ ir grūdama bėgu užrašyti... Paprastai iki pusiaudienio jau kažką turiu. Stengiuosi būti drausminga – dirbu kas dieną, tarsi dirčiau biure. Žinau, be darbo nebus rezultato.

- Paprastai menininkai kalba apie įtakas, kurios pastūmoje vienai ar kitai veiklai. Ar prisimeni kažką, kas tavyje pažadino norą rašyti?

- Rašiau aš nuo vaikystės, bet visomet tik poeziją. O prozą pradėjau rašyti... iš nuobodulo.

- Iš nuobodulo?

- Nepatikėsi! Kai mečiau aktyvystę, vienu metu dirbau Japonijos banko skyriuje Niujorko. Darbo daug nebuvo. Kaip tik, atvirščiai, buvo labai nuobodu. Todėl vieną dieną, tarpuose tarp žalos arbatos darymo ir jos pateikimo, tam, kad atrodyčiau užimta, pradėjau rašyti novele. Po to, kai dešimt jų lapų parodžiau kitai sekretorei, kuriai irgi buvo labai nuobodu, ir dar po to, kai ji mane mėnesį laiko įkalbinėjo kur nors išsiųsti savo rašinį, aš jį išsiunčiau...

- Pasisėkė?

- Aš sakýčiau... Mane priėmė į Columbia universitetą.

- Daugelis rašytojų labai neigiamai žiūri į literatūros kritikus. Ar ir tu taip pat?

- Kritike būti nenorėčiau... Ne, galbūt dar per švelniai pasakyta. Greičiau badačiau!

- Kartais skaitai savo kūrybą susitikimuose su skaitytojais. Kai rašytoja-motėris literatūriniam vakarui skaityti erotinę literatūrą, kaip manai, jos apranga turi kažkuo „tokiu“ išsiskirti?

- Turį būti kažkiek už save kalbanti. Žinoma, su saiku, kad nesukeltų per daug pašalinį minčių. Bet pašalinį minčių tiek, kiek reikia – nėra blogai. Padeda geriau suprasti kūrinių (juokiasi).

- O kas pasakys, kiek tų „pašalinį minčių“ reikia? Arba kurios yra gerai, kurios – blogai?

- Na, šito tai jau aš nepasakysiu. Bet, bet kuriuo atveju, kaip rašytoja gali pridurti, kad pasvajoti niekada ne pro šalį... (vėl juokiasi).

10A AA

Jim Mantas Kirvelaitis
Realtor

mob 847-942-7793
off 630-671-9282

SELL OR BUY YOUR HOME WITH ME. USE MY TRUCK OR VAN FOR FREE!

Jeigu nori pirkti namą, Pažiūrėk į šią reklamą. Skambink šiuo telefonu Mantas tau suras namų!

JIM MANTAS (847) 942-7793

Starck & Company